44-ik szám. Baja, 1884. november 1. XI-ik évfolyam.

Előfizetési árak
Egész évre . . . 5 frt — kr.
Fél „ . . . 2 frt 50 kr.
Negyed „ . . . 1 frt 25 kr.
Tanitóknak egy évre 3 frt. — kr.

Hirdetések
a legjutányosabban számittatnak.

BAJA

vegyes tartalmu hetilap.

Szerkesztőség
hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők:
Rochus-utcza 43. szám.

Az előfizetési pénzek és hirdetési dijak Nánay Lajos könyvnyomdájába küldendők.

Megjelen minden vasárnap. Egyes szám ára 8 kr. Kéziratok nem adatnak vissza.

Milyen körülményekre ügyeljen a tanitó a számtanitásnál, hogy azt gyakorlatinak, életrevalónak nevezhessük.

Ha az ember azon körülmények közt van, hogy kénytelen vagy saját, vagy utódjainak fenmaradhatásáért fáradozni, vagy czélja az emberiség boldogitása, ha ily körülmények közt van, akkor érintkeznie kell embertársaival. A társadalomban pedig akvetlen elő fog fordulni az, hogy a külvilági tárgyak összehasonlittatnak: melyik kisebb, melyik nagyobb. De nem csak azt nézik, melyik nagyobb, hanem az ember természete már olyan, hogy a tárgyak közti különbség nagyságát is kifejezze, s ezt teszi a számmal.

A számmal minden ember fog találkozni. Látjuk, hogy már azon kis gyermek is, mely a pusztán nő fel, már 5—6 éves korában tudja azt, hogy 1 vagy 2 almát kapott, de azért ennek még a számról nincs tiszta fogalma. Igen, lehet neki, ha már valaki tanitotta őt arra, ha valaki oly hatást gyakorolt reá, hogy fogalma legyen a számról.

A szám fogalmának minden ember előtt tisztán kell lebegni, minden embernek szüksége van erre. Azon hely pedig, melynek czélja minden embernek átnyujtani azon ismereteket, melyek a közönséges életben szükségesek, a népiskola; a személy pedig a tanitó.

A tanitó kötelessége tehát a szám fogalmát is a gyermeknek átnyujtani, a tanitó egyik teendője a számtanitás. Tudjuk mily fontos a számolás tudása s ebből tudnia kell a tanitónak, hogy azt a népiskolában, mint fontos tantárgyat, behatóan kell előadni. Fontosságánál fogva, már a népiskola első osztályában kezdjük meg, hogy azt 6 éven át tökéletesen elsajátithatják a gyermekek. De különfélekép lehet a számtant tanitani, pl. könnyen megtanitom a gyermekeket szajka módjára arra, hogy a számokat természetes rendben elmondják akár 1000-ig. De bizony ezzel nem érjük el azt, hogy a gyermek számismeretet használhassa az életben.

Ugy kell nekünk a számtanitást elrendezni, hogy a gyermekek oly jártasságot szerezzenek maguknak hat év alatt, hogy kilépve az életbe, az ott előjövő esetekben tudják magukat tájékozni, alapos legyen az ismeret. Tudjuk, hogy 6—7 éves gyermek csak azon tárgyról tud magának tiszta fogalmat szerezni, melyet lát, melyet maga szemlél. A számtanitásnál is a legfő legyen a szemléltetés.

De nem ugy értjük azt, hogy felirom a számjegyet s azt mondom: ez öt; hanem felmutatni tárgyat s itt kifejten annak többségét. Pl. ez egy pálcza, s felmutatni, hogy csakugyan egy, ha többről beszélünk többet mutatunk fel. Figyelni kell arra, hogy a gyermek ne mondja csak egyszer a tanitó után, hanem forgassuk meg s győződjünk meg arról, vajjon tisztában van-e vele. E körülményre már az első osztályban s már a tanitás elején vigyázzunk, mert, ha későn figyeljük meg, vagy visszakell térni a kezdetre, vagy nem érünk czélt azzal a gyermekkel s igy kötelességünket elmulasztottuk s magunkban kell a hibát keresni, ha a gyermek nem tud számolni.

A tanitással ne siessünk, addig tovább ne menjünk, még tisztában nincsenek a gyermekek a számmal, mert különben zavar áll be, s a gyermekek elvesztik kedvüket a figyeléshez, ha eljön a számolás. Ha ellenben nagyon lassan haladunk s nincs változatosság a tanitásban, akkor türelmüket vesztik a gyermekek s ismét hibát követünk el, elmulasztjuk az alkalmat magunknak örömet szerezni, mert czélunkat nem fogjuk elérni. Legyen változatos, összeadatunk, kivonatunk, szoroztatunk s osztatunk már az első osztályban, összehasonlitatjuk a számokat, melyik kisebb vagy nagyobb és mennyivel.

Ez mind élénkséget fog kelteni, ha a tanitó ugy adja elő, hogy élénk legyen s ez esetben a figyelem általános lesz, a gyermekek megfogják érteni, ha helyes uton s helyes módon tanit a tanitó. A tanitás fokozatos legyen, ne tegyük azt, hogy rohamosan haladunk egy darabig s aztán hosszu időn át megállunk. Az első osztályban pl. 20-ig akarunk menni. Tehát ezt egy év alatt akarjuk elérni, nem lehet ám azt úgy, hogy egy hónap alatt 20-ig haladunk, s aztán itt maradunk 9 hónapig, az alatt az elnevezés alatt, hogy most gyakoroljuk.

Nem ugy van az!

Ugyanez esetben is mondhatjuk azt, hogy 20-ig haladtunk egy év alatt, de mondhatjuk azt, hogy ugy tanitottunk, hogy a gyermek majd használ vehesse, nem ugy tanitottunk, hogy a tudása életre való legyen, hogy azt a gyakorlati életben használhatja, tehát eltévesztettük a czélt.

Fokozatosan kell haladnunk lépcsőről lépcsőre, minden fokon megállapodni, a gyermekekkel megértetni, világossá tenni előttük s azután gyakoroljuk azt és csak a kellő gyakorlás után következik a következő lépés.

Valaki azt kérdezné, hogy miből áll az a gyakorlás? Bizonyára nem abból, hogy ott számolgatunk; pl. 10-nél vagyunk s akkor számláltatunk 10-ig majd vissza, nem, ez nem gyakorlás, ez is szükséges, de ezt nem mondjuk gyakorlásnak, ez csak arra szükséges, hogy a gyermek jártassággal birjon a számok közt. A gyakorlás alatt mást értünk, ugyanis azt, hogy a gyermeket vezessük arra, hogy számismereteit használni tudja. Előfordulhat az, hogy a gyermek tud összeadni, kivonást csinálni, szorozni, osztani, de nem tudja azt megmondani, hogyha egy ló 200 frtba kerül, mennyibe kerül 6 ugyanilyen drága ló. Ha megmondom neki, hogy 6-szor kell venni a 200-at, akkor tudja, de ő maga nem találja azt el. Ez a czélja a gyakorlásnak, hogy ily esetekben fel tudja magát találni, s ezért ily példákkal gyakoroltassuk a növendékeket. Ez már akkor is előjön, midőn az I. osztályban 2 ig haladtunk. Már itt hozunk elő alkalmazási példákat, mert s ez minden alkalommal előjön, mind a 6 osztályon keresztül ez tetézi meg a számtanitás minden fokát, ez képezi az egyes lépcsők koronáját.

Ha az itt elősorolt elveket szem előtt tartjuk, el fogjuk érni a számtanitás czélját, t. i. a gyermekek a számismereteiket használhatják, számismeretük gyakorlati, életre való. Ha a tanitó szem előtt tartja ezen körülményeket, elfogja érni czélját s önmegelégedéssel mondhatja, hogy kötelességét teljesitette e tekintetben s ha minden kötelességének igy eleget tesz, mondhatja, hogy ő a nemzet napszámosa, mely embertársait boldogitani törekszik s hazája javát előmozditja.

Gerhardt Jakab.

Ipartársulat vagy ipartestület?

A „Magyar Kereskedők Lapja“ legutóbbi száma a következő, minden iparost és kereskedőt egyaránt érdeklő sorokat közli:

Hazánk iparos körei az uj ipartörvényt — minden hiányai daczára is — élénk örömmel üdvözölték s megnyugvással fogadták. Siettek is az uj törvény rendelkezéseit a gyakorlati életbe átültetni s ezek közül kétségkivül a legfontosabbak közé tartozik azon rendelkezés, mely az ipartestületek megalakitására vonatkozik s mely az iparosokat saját ügyeikben igen sok tekintetben önállósággal, szabad

TÁRCZA.

Halottak estélye.

Ezer és ezer mécs világa tör át a temető lombhagyta fáin és sárguló levelekkel ékeskedő sirvirágain keresztül.

Ugy tánczolnak e mécsek halvány lángjai, mintha kisértetek fúnának rájok szelet. Ugy tünik fel a tánczoló lángok közt a temető, mint egy mozgó árny; mintha a megholtak szellemei keltek volna oda lenn halálánczra, és magokkal emelgetnék a rájok nehezülő földtömeget.

A halk, suttogászerü beszélgetést folytató közönség áthatottan a halál gondolattól hosszasan merül el a halvány mécssugarak szemléletébe, és emlékökbe idézik azokat, kiket életökben ismertek, s most pedig egy sirkoszoru s a kigyult mécs jelzi hollétöket.

Azok a sóhajok, melyek ma a kegyelet sirhantjainál elhangzanak, mind oly lélekből jövők, hogy szinte hideg borzongást keltenek, hogy szinte átjárják a sziv legtitkosabb rejtekeit is és könyeket csalnak a szemekbe.

Itt, az egyenlőség honában, hol nincs rang, hol nincs czim, hol nincs dölyf, nagyravágyás, hol megszünt a kaczérság, hol a vételykedést, az örömet, a szenvedést a nedves hant zárja magába — mégis van költészet; mert az tagadhatlan, hogyha meg is szünt már minden minden a temetőben, de van a temetőben költészet, és pedig magasztos, ihletett költészet.

A temető költészete az igazi érzelmekből folyik, mert itt már nem a phantasmagoriák, a képzetek csoportositása és a költő lángalkotó lelke játsza a főszerepet, hanem a sziv tiszta érzete.

A nagyság és érdem itt már csak a külfényben játsza a szerepet, és ebből folyólag énekel a költő: ez már a teremtőnek erőltetett költészete, s inkább dicsőségre küzdő lélek erőltetett működése játsza az irányszerepet a dicshymnusok, a czifra prahsisok emelésénél: a temető, igazi költészete ott van, hol a sirgödör nyilott meg az előtt, ki nekünk mindenek felett az első volt, kiért rajongtunk, kit imádtunk.

A temető költészete a megnem szünő hő érzelmek és a kiapadhatlan könyeket előző eseményekben s ezeknek a siron tuli folytatásában rejlik.

*

Megsárgult levelü szomoru fűz alján lévő szerény fakeresztel ellátott sirhalom halvány mécsei egy gyászruhás nő vonásain törnek meg.

Ott ül a sirhant oldalára helyezett padon. A szabályos termetét fedő gyászruha hófehér arcza és selyem hajával oly ellentétben van, mint a ragyogó nappal a koromsötét éjszakával.

Égszin szemeit mereven szegezi a sir lobogó mécseire, és ugy elgondolkozik a mult, jelen és jövő felett, hogy szinte figyelemre sem méltatja bámulóit, kik nagy csoportokban veszik körül őt, szépségét és megadását bámulni.

Roppant gazdag szülők egyetlen gyermeke e 18 éves nő, kinek egy szavára szolgasereg vár parancsot, s ki dominál egy óriási vagyon felett, de dominálja az egész társadalmat, csak szive felett nem tud uralkodni, mert az azt sugja neki: szeresd, s tied lesz; s ha tied nem lett is, szeresd a siron tul is s igy boldogulhatsz csak.

Az pedig, kinek sirja felett kesereg, egy szerény hivatalnok volt, ki szerette öt szivvel lélekkel, ki szerelmét csak azért nem értékesithette, mert közte és hölgye között volt társadalmi ürt a nő szülei a szerelemmel nem engedték betölteni; nem akarták, hogy az a forrón szerető két sziv egyesüljön a kölcsönös boldogitásra.

Pedig az ifju szelid és becsületes volt, s e mellett képzett is — de szegény, a mi a nő szülőinél az irányadó volt arra, hogy e két sziv kölcsönös boldogitását elérhetni meggátolják.

Egész mondakör keringette szivviszonyról. Azt a ragaszkodást, becsülést, szeretetet, melylyel e kő fiatal sziv egymáshoz fűződött, mint mintaképet állitották fel.

Ha az ifju hölgyét s viszont csak egy napon is kénytelen volt nélkülözni, egész levertek voltak; pedig az ifju csak titkon juthatott hölgyéhez, de azért szerelmök tiszta és ártatlan volt, mint liljom, melyet csak s harmat csókja érint.

Sokszor félnapokig terveztek arról, miként lehetne a gazdag szülők szivét engedékenységre birni, de eredménytelenül, bár hivatkozott a nő szerelmére, s arra, hogy szivben nincs rang és vagyon, csak tiszta, őszinte érzelem.

Mindannyiszor csak az lőn a válasz, hogy koldus nem fogja beszennyezni a hétágú koronát.

Az ifju időközben előlépett hivatalában, a mi aztán ismét öregbitette reményeiket, ogy most m ár nem lesz gát ahoz, hogy egymásé legyenek.

Ismételve ellettek utasitva.

Terveztek ezután öngyilkosságot, szökést, de majd ismét szerelmük szüzi tisztasága visszariasztotta ettől, s elhatározták közösen keresni fel a gazdag szülőket, és engedékenységre birni.

Az ifju gyönyörü termetű volt, szépsége, finom modora és müveltsége versenyzett bármely világfiával; s e mellett szép társadalmi állást is foglalt el.

A szülők persze meghökkentek az ifju látásán, mert azt érezték, hogy szivük sugallata most már az, hogy ily férfiut nem szabad visszautasitani; de majd ismét a gőg, az ő gazdagságuk s az ő szegénysége jött gondolatra és kereken kimondták, hogy addig mig hétágu koronát nem szerez, ne is gondoljon arra, hogy kastélyában nemcsak hogy mint vendég, de puszta látogató is elfogadtatnék.

Önérzetes embert kell, hogy lesujtsanak ily kijelentések.

Reménytelenül távoztak. Az ifju éjsetét s a nő égszin szemeiből kicsordult könyek összefolytak arczaikon, midőn eltávozva a szülőktől, elváltak.

Az ifju sirja volt a fájdalom. Kedélybeteg lett. Majd e kedélybaj testi bajjá is változott, s igy senyvedt az ifju a tavaszi első bimbó kifeslésétől egész a levelek sárgulva történő lehullásig.

rendelkezési joggal, sőt hatósági hatalommal ruházza fel. Mi sem természetesebb, mint az, hogy a *szolnoki ipartársulat,* ezen virágzó intézmény, a hazai iparos testületek közt első volt, mely az uj törvény rendelkezéseit sietett a gyakorlati életbe átültetni, s az ipartestület megalakitására az előintézkedéseket megtette, még pedig határozott sikerrel, mert a szükséges kétharmad többség eddig már konstatálva van s igy az ipartestület megalakitásának s életbe léptetésének mi sem áll utjában.

Eddig a dolog egészen rendben lenni látszik, ha bökkenője nem támadt volna. A szolnoki ipartársulat ugyanis az ipartestület megalakitására vonatkozó mozgalmat azon jó hiszemben inditotta meg hogy az ipartestületnek a *kereskedők is* tagjai lehetnek. Ezen feltevés jogosultsága pedig az uj ipartörvény azon szakaszán alapszik, mely akként rendelkezik, hogy a kereskedők az ipartestületbe való belépésre *nem* kényszerithetők. A kereskedők eddig is jelentékeny részét képezték a szolnoki ipartestületnek s ezen tekintélyes intellektuális erőt pedig az ipartársulatból átalakitandó ipartestület nem nélkülözheti.

Képzelhető tehát az a meglepetés, melyet a kereskedelmi miniszteriumnak a szolnoki ipartársulathoz legujabban érkezett leirata szült, s melyben a kormány egyenesen kimondja, hogy a *kereskedők* az *ipartestület tagjai nem lehetnek.*

Emlitettük fentebb, hogy az ipartörvény a kereskedőkre vonatkozólag akként rendelkezik, hogy azok az ipartestületbe *nem kényszerithetők* s ezen rendelkezés egészen természetes és önként kinálkozó magyarázata az, hogy tehát lehetnek tagjai, de arra nem kényszerithetők. S most a miniszter határozottan *kizárja a kereskedőket* az ipartestületből. Ezen törvénymagyarázat az ipartestületek alakitására, valószinüleg bénitó hatással leend s az lesz is mindenütt, a hol mint Szolnokon, az ipartársulatnak tekintélyes intelligens kontingensét a kereskedők képezik. Kétségtelen, hogy a szolnoki iparosok közt is van intelligens elem, de ha a kereskedők kizáratnak, kérdés, vajjon nem lesz-e jobb tovább fentartatni az ipartársulatot, mely eddig oly fényes sikerrel müködött s mely a mintatársulat nevét vivta ki?

Azért még a tizenkettedik órában jól meggondolandó: ipartársulat legyen-e vagy ipartestület?

Lengyel Antal.

A nő naponként meglátogatta betegét és gyengéd ápolással igyekezett annak fájdalmait enyhiteni.

Egy komor napon azzal lepte meg az ifju nő betegét, hogy egy megürült magasabb állás elnyerését fogja atyja az ő részére keresztülvinni, csak pályázzék, s akkor mi sem fog utjokban állani, hogy sziveik egygyé forrjanak.

Az öröm pirja lángolt az ifju ajkán, s el is készitteté kérvényét.

Három héttel ez után baja rosszabbra fordult, s ép azon napon, melyen távirati értesitést vett kineveztetéséről — megszünt élni.

Mióta itt a temető hantjai alatt porhad, a nő mindennap felkeresi sirhalmát és forró imába merülve időz ott órákig.

Halottak estéjén is ott ült a sir melletti padon és kesergett sokáig, sokáig, s mikor megkondultak a kápolna harangjai, hangos zokogásba tört ki.

Már kezdtek a sirok mécsei kialudni, már kezdett a halk suttogással ides tova sétáló tömeg oszlani, ... már kialudtak a mécsek, ... már nem volt senki a temetőben. . . . . már kezdett a regg közeledni, ... már jöttek reggel a népek kegyeltjeik hantját felkeresni — ő pedig még mindig ott volt a szerény sirhalomnál, de már nem zokogott, nem könyezett, mert érzéketlenné lett és kiszenvedett kedvese sirján, halottak éjszakáján.

Ez a temető költészete.

Dreisziger Kálmán.

Az iparkamarák szervezése Poroszországban.

Az iparkamarák szervezésének kérdése nemcsak nálunk van napirenden, hanem másutt is. De mig nálunk az ország-gyülés elé terjesztendő javaslatot még csak kevésé ismerik, addig Poroszországban többet tudnak a tervezett reformról. A német félhivatalos lapok az iparkamarák szervezésére vonatkozó javaslatból tájékozó kivonatot közöltek a lapokban, a mely szerint a törvény több intézkedései 13 szakaszban foglaltatnak. A porosz javaslat csupán iparkamara elnevezést használ, mire nézve megjegyzendő, hogy e kifejezés legtágabb értelemben veendő, a menynyiben magában foglalja a mezőgazdaságot és a kereskedelmet is.

Az érintett tizenhárom szakasz a következő:

1. §. Minden kerületben iparkamara állittatik fel, melynek feladata figyelemmel kisérni a kerület összes gazdasági érdekeit és támogatni a birodalmi és országos kormányzatot az ipar fejlesztésében. A kereskedelmi és iparügyi, a közmunka- és a mezőgazdasági, államjavak és erdészeti ügy miniszterének rendeletére több kerület egy iparkamarába egyesithető, vagy pedig valamelyik kerület részei egy másik kamara kerületéhez csatolhatók.

2 §. Az iparkamarák a mezőgazdaság, a kézmű ipar, a gyáripar és a kereskedelem képviselőiből alakittatnak. Minden kamara székhelyét és tagjainak számát, valamint a tagok megoszlását a kis és nagy mezőgazdasági üzemre, a bányaiparra, gyáriparra és kereskedelemre a tartományi gyülés meghallgatása után, a kereskedelmi és iparügyi, a közmunkaügyi és a mezőgazdasági, államjavak és erdészeti ügyek ministerei határozzák meg.

3. §. Az iparkamarák tagjait a tartományi gyülések választják. Választható az, a ki 30. életévét betöltötte és azon iparkamarai kerületben, a melynek képviseletére hivatva van, mint vállalkozó saját számlára ipart folytat vagy iparral foglalkozó társulat élén áll.

4 §. A tagok hat évre választatnak. Minden három esztendőben a tagok fele kilép és uj választottakkal pótoltatik.

5. §. Az iparkamara bármely tagját, a ki közbecsülésre méltatlanná vált, ennek meghallgatása után kizárhatja a kamarából. Az illető a kizárást rendelő határozat ellen, két hét alatt felfolyamodással fordulhat a kerületi főelnökhöz, a ki végérvényesen határoz.

6. §. Az iparkamarában külön osztályt képeznek: 1. a mezőgazdaság, 2. a kézműipar, 3. a gyáripar. 4. a kereskedelem képviselői. Az osztályok azon ügyeken kivül, a melyek az ügyrend értelmében őket illetik, még oly ügyeket is elintézni tartoznak, a melyeket az illetékes államhatóság vagy a kamara teljes ülése hozzájuk utal.

7. §. Az iparkamara elhatározhatja, hogy ülései nyilvánosok. A nyilvános tárgyalás alól kivétetnek azon ügyek, a melyeket az illetékes államhatóság vagy a kamara teljes ülése arra alkalmatlannak nyilvánit.

8. §. A kerületi elnök vagy helyettese jogositva van résztvenni a kamarának vagy osztályainak ülésein és kivánságára mindenkor meghallgatandó Hasonló joguk van mindazon hatóságok képviselőinek, a melyek az iparkamara elé javaslatokat terjesztenek tanácskozás végett, de csak ezen javaslatok tárgyalásánál, különben pedig akkor, ha az iparkamara meghivásukat inditványozza.

9. §. Az iparkamarák a birodalmi és állami hatóságok felhivására kerületjük gazdasági viszonyairól az iparüzők körén belül felvételeket eszközölni és véleményt adni tartoznak.

10. §. Az iparkamarák jogositva vannak gazdasági ügyekben javaslatokkal járulni az illetékes hatóságok elé.

11 § Az iparkamarák jogositva vannak, a kerületi elnök jóváhagyásával az iparügyi tanácsosoktól hivatalos müködésök körébe eső ügyekben felvilágositást kérni. Minden iparügyi tanácsos a hivatali járására nézve illetékes iparkamarának tartozik beküldeni évi jelentését. A kamara ezen jelentéseket megjegyzései kiséretében beterjeszti az iparügyi és kereskedelmi ministernek.

12. §. Minden iparkamara ápril hó végéig az ipar- és kereskedelmi, a közmunka- és a mezőgazdasági, államjavak- és erdészeti ügy ministereinek jelentést terjeszt elő a kerület gazdasági viszonyainak állapotáról és fejlődéséről. A jelentés a kamara által azon megjegyzésekkel hozandó nyilvánosságra, a melyek hozzácsatolását a ministerek elrendelik.

13. §. A kamarák pénzszükségletét a tartománygyülések határozatai alapján a tartományi kötelékek szolgáltatják. Az iparkamarák költségvetése három évre dolgoztatik ki és terjesztetik elő a tartománygyülésnek.

N. H.

Hirdetmény.

Baja város tekintetes tanácsának f. hó 22-én 10621. sz. a. kelt határozatához képest az állandó közvágóhid f. évi november hó 4 én, d. u. 3 órakor fog ünnepélyesen megnyittatni és rendeltetési czéljának átadatni.

Ezen határidön tul az ideiglenes közvágóhidon a további vágás beszüntettetik, mig ellenben a közvágóhidi szabályrendelet 1. §-a értelmében a város bel és külterületén mindennemüt szarvasmarha és apró marha ugymint: bika, ökör, tehén, bivaly, borju, birka, juh, bárány és kecske, ideértve a korcsmárosok által szokásos kifözésre szánt fenti állatokat is, egyedül az állandó közvágóhidon vághatók.

A közvágóhidi kényszer, magánosok által saját házi használatra leszurandó borju, bárány, birka, juh és kecskére nem terjed ki.

Az állandó közvágóhid megnyitása napjától helyben csak azon levágott és fentebb felsorolt állatok husa árusitható el, melyek az itteni közvágóhidon vágatnak le.

Miről a város közönsége, különösen a hentes és mészáros iparosok tudomás és alkalmazkodás végett értesittetnek.

Baján, 1884. évi október 25.

Scheibner Gyula,
főkapitány.

Szinészet.

Szombaton, október hó 25-én Monori Sándor jutalmául „Korona és vérpad" czimü 5 felvonásos dráma adatott kevés számu közönség előtt. — Nézetünk szerint pedig ugy az előadott darab, mint a jutalmazandó, megérdemeltek volna nagyobb közönséget. Megemlitjük egyuttal, hogy Ruzsai Etel gyöngélkedése folytán szerepét (Houvard Katalin) ez este Szigethyné játszta. — A szereplők minden egyes tagja derekasan megállta helyét.

Vasárnap, október 26-án Vidor Pál „Vörös sapká" ja került szinre gyér közönség előtt.

Kedden, október 28-án, a második bérlet megnyitásául adatott Berczik Árpád kitünő vigjátéka: „Nézd meg az anyját, vedd el a lányát" — telt ház előtt. — Az előadás oly kerekded és összevágó volt, a milyent már rég nem láttunk Különösen kitüntek Ruzsai Etel (Leontin), Monori (Viski Albert), Markó Emillia (Edit), Balog Árpád (Lajos), ugy a többi szereplők is megfeleltek feladatuknak.

Csütörtökön, október 30 án „Hadjárat a békében" czimü 5 felvonásos vigjáték adatott, meglehetősen összevágó előadásban.

)(A mult vasárnap megtartott iparhatósági megbizottak választásánál oly közöny uralkodott, miszerint ezer 50 s nehány választásra jogosult közül 87, mond nyolczvanhét iparos, és e közül egy kereskedő szavazott. — Megválasztattak a bajai kapitányi hivatal, mint I. foku iparhatósághoz, iparhatósági megbizottakul: Athanaczkovits Lázár, Bayer Károly, Cserba János, Drescher Lajos, Fellner József, Heller János, Hunyadi Antal, Hüttl A. E. Juhász István, Kobelrausch Tóbiás, Laforsch János, Lerner Antal, Nánay Lajos, Neudenbach Péter, Reich Ignácz, Schnetzer Ferencz, Schwalm József, Spitzer Benő, Stern Lipót, Zsivánovits Ferenc. — A bajai szolgabiróság, mint I. foku iparhatósághoz, iparhatósági megbizottakul: Berger Zsigmond, Boschan Péter, Dely Géza, Diczendy János, Drescher Gyula, Gábris Péter, Greiner József, Horváth Lajos, Kerék József, Király Sándor, Leitschuk Jakab, id. Müller János, Orbach Sándor, Pollák Jakab, Rattman József, Scherer Antal, Schön M. B. Spitzer Károly, Stern Vilmos, Szohner Rezsö.

Különfélék.

— **Jankovich Aurél** főispán ur ő méltósága október 26-án Szabadkára utazott, hogy ott az általános tisztujitást megtartsa.

— **Latinovits Gábor** országgyülési képviselőnk a delegaczió tagjává választatott meg, s ott a tengerészeti osztályba soroltatott. Szeretett képviselőnk eddig minden cykluson beválasztatott a delegatioba, mi fényes tanusitvány arra, hogy az országos szabadelvü pártnak egyik legnépszerübb tagja.

)(**Helyettesités.** Jankovich Aurel főispán ur Túry József közigazgatási gyakornokot és tb. aljegyző urat, ki 3 évig ingyenesen müködött a városi tanácsnál, s ezen évben lett közigazgatási gyakornokká kinevezve, a gazdasági segéd állomásra helyettesitette. Gratulálunk a megérdemelt előléptetéshez!

* **Szabadkán** a városi tisztujitásról irják, hogy népszerü főispánunk nagyhatásu beszéddel nyitotta meg október 30-án a tisztujitó közgyülést, s beszédének azon része, melyben felhivja a közönséget, hogy Szabadka nagy jelentőségéhez képest a culturalis élet mezején is, a modern igényeknek megfelelőleg reformokot létesitsen, zajos éljenzéssel fogadtatott. A tisztujitáson megválasztattak: Mamuzsits Lázár polgármesternek; Pertich Mihály árvaszéki elnöknek; Varga Nagy István főkapitánynak; Lénárd István főügyésznek; Kuluncsits József főjegyzőnek; dr. Antunovits József főorvosnak; Macskovits Titusz főmérnöknek; Mucsi Gy. főszámvevőnek; Vojnits Imre főpénztárnoknak.

† **Halálozás.** Geiger Károly, köztiszteletü gyógyszerész ur családját sulyos csapás érte, egyetlen kis gyermeküknek e hó 29-én történt elhunytával. Enyhitse a mélyen sujtott szülők bánatát, rokonaik, barátaik és ismerőseik igaz részvéte.

Ƶ **Lederer Gusztáv** kulai járásbirósági albiró ottani járásbiróvá neveztett ki. — Gratulálunk!

† **Halálozás.** Pilaszánovits István, Pécsett sorvadásban elhunyt.

— **Baja város** tanácsa által szerkesztett 1885. évi költségelőirányzat szerint az összes bevétel 273.838 frt. 42 kr. az összes kiadás 252.030 frt. Mutatkozik felesleg 21.808 frt 42 kr. Addig is, mig a költségelőirányzattal tüzetesen foglalkoznánk, kijelentjük, miszerint a butget ékes tanuságul szolgál arra, hogy a hatóság, a város javai és jövedelmei, úgy kiadásai között az egyensulyt helyreállitotta.

— **Mint értesülünk** legközelebb mükedvelői előadás lesz, mely alkalommal egy 2 és egy 1 felvonásos vigjáték fog szinre kerülni. Bővebben jövő számunkban.

— **Kinevezés.** Pauer Sándor, zombori kir. adóhivatali adótiszt, a helybeli kir. adóhivatalhoz ellenőrré neveztetett ki.

* **A bács bodroghmegyei** községi és körjegyzők-egylete f. evi novemberhó 12 én reggeli 8 órakor Zomborban a megyeház nagytermében tartja rendes évi közgyülését.

— **Tüz** Folyó évi októberhó 29-én, este negyed hatkor az őrtorony tüzet jelzett, mire a tüzoltók rögtön kivonult a vész helyére. A tüz Szállásváros, pásztor-utczában volt, s Topál háza égett le.

— **Lesz-e járásbiróság** Sztanisicson. Ezen hir rémiti a bajai közönséget, ugy az ügyvédi kart. Megbizható forrásból nyertük azon értesülést, hogy Sztanisicson tervezve volt ugyan járásbiróság alakitása, azonban ez idő szerint a tervezés módositást szenvedett. Nincs ok tehát aggodalomra.

ʊ **Hirdetmény.** A helybeli képesitéshez kötött iparosok kétharmada az ipartestület megalakitását az ide folyó hó 6 án 5811. sz. a. bemutatott folyamodványában kivánta, minek folytan a budapesti kereskedelmi és iparkamara meghallgattatván, Baja város törvényhatóságának hozzájárulása kieszközöltetett. Minthogy ezek szerint helyben az ipartestület létesitését misem akadályozza: ennél fogva értesittetnek a képesitéshez kötött mesterséggel foglalkozó helybeli iparosok, hogy az 1884. évi XVII. t. cz. 122. § a s illetve ugyanezen törvény végrehajtása tárgyában kibocsájtott rendelet 45. § hoz képest az ipartestület létesitése s illetve a szabályrendelet letárgyalása czéljából a közgyülés határidejéül 1884. november 2. d. u. 3 órája a városház nagytermébe tüzetik ki. Mikorra az összes helybeli képesitéshez kötött mesterséggel foglalkozó iparosok meghivatnak. Baján, 1884. évi október hó 21-én. Baja város kapitánysága mint iparhatóság. Scheibner Gyula, főkapitány.

▽ **Háromezer darab** ezüstforintot talált — irja a „Bácska" — állitólag Weiszháár Lézi bács-almási lakos. Folyó évi aug. 23-án ugyanis egy kis csolnakkal a Dunán átjött a bácskai részre a m. kir. kincstár tulajdonát képező staklári erdőbe azon szándékkal, hogy száraz galyat szedjen. A mint bement az erdőbe, ott egy fekete bőrrel bevont, báránybőrrel kibélelt uti kézitáskát talált, melyben 3000 darab ezüst forintos volt. Midőn a pénzt csolnakjába akarta vinni, az erdőből két ember sietett elő s a táskát azon ürügy alatt, hogy az tulajdonukat képezi, fenyegetéssel magukhoz vették s a pénzt megolvasván, az erdőbe bementek. Ennek a két egyénnek személyleirása a következő: az egyik egy öreg, kövér, barna ember, nagy fekete körszakállal, hosszu, lábikráig érő fekete köpenyeget viselt, mint egy szerb pap; a másik egy alacsony, sugár fiatal ember, szürke ruhában és fehér kalappal. Az apatini szolgabirói hivatal körözi őket.

— **Az Osztrák Phönix** bécsi biztositó társulat most már maga bevégzett tényként hirdeti, hogy ketté választása legközelebb megtörténik, mi más szavakkal annyit jelent, hogy az Osztrák Phönix-nek sikerült egy külföldi pénzcsoportot behálózni, mely pénzcsoport uj részvények kibocsájtása és átvétele fejében, uj tőkét bocsájt az Osztrák Phönix rendelkezésére, — persze mert távolról sem gyanitja, hogy ez által a beteg társulatot csak rövid időre menti meg a végveszélytől. Hogy mily konexusban áll ez a tranzakczió a magyar-franczia biztositó társulattal, azt legközelebb egy hosszabb közleményben, hiteles adatok kiséretében fogjuk megvilágitani, — irja a „Magyar Kereskedők Lapja."

Megyei hirek. Hoffmann Mihály Z o m b o r város polgármesterének vezetése alatt egy két tagu bizottság tisztelgett a m. kir. igazságügyministernél, kérvén, hogy a városháza épületében elhelyezett járásbiróság számára, ha mindjárt mérsékelt bér mellett is, engedné át valamelyikét a jószágigazgatóság távozta folytán megürülő épületeknek. — S z a b a d k á n október 24-én Vaszilievits Olga zongoraművésznő nagy hangversenyt rendezett. — Szabadkán dr. Feuer Náthán honvédezredorvos okt. 19-én kelt egybe Ziffer Josefin urhölgygyel, ugyan e hó 25-én pedig Vojnits Béla vezette oltárhoz Sztipits Gizella kisasszonyt. — Az igazságügyminister által Valler Vilmos az u j v i d é k i kir. járásbirósághoz, Rapp F. pedig szintén az ujvidéki kir. törvényszékhez irnokokká neveztettek ki. — Pupavacz nevü g r a b o v á c z i (Zimony közelében) lakos, Atyim nevü fiát orozva agyonlötte. Tettének indoka vagyon feletti osztozkodás. A gyilkos apa önként jelentkezett a hatóságnál. — A d á n 130 Kilogramm selyemgubó termeltetett a folyó évben. — O b r o v á c z o n okt. hó 19-én szenteltetett fel az uj kath. templom. B á c s-A l m á s o n id. Arnold Ferencz, októberhó 20-án agyszélhüdésben elhunyt.

Patkószögek.

Uj biztositási mód tüz ellen. — Uram, az ön lakásán tüz ütött ki! — rohan be a korcsmáros egy pityizáló vendégéhez. — Ugyan ne tréfáljon barátom, hát kit akar bolonddá tartani? — felel egykedvüen a vendég — hisz zsebemben van a kapukulcs.

•

Egy sirirat. Egy angol temetőben olvasható (természetesen angolul) a következő jellemző sirfelirat:

„Itt nyugszik John Tuivell, különös egy ember,
Egy helyen született, élt s akasztatott fel."

Vegyesek.

A kivándorolni akarók figyelmébe ajánlja a „Nordd. Allg. Ztg." a következő Amerikából kapott sorokat: „Bizonynyal sokakat fog érdekelni, hogy a szegény munkára képtelen és anyagi eszközök hijával levő bevándorlók ellen kibocsájtott amerikai törvényeket legujabban szigorral érvényesitik. A „new-yorki segélyző egylet" kérelmére a bevándorlási bizottság számosakat vissza küldött azon hajókra, melyen Európából jöttek, minthogy munkaképességüket kellőleg kimutatni nem birták. Megjegyzendő, hogy a menetjegy nem oltalmaz meg attól, hogy a bevándorlónak a partra szállást meg ne tiltsák, mert számos város panaszkodik a fölött, hogy az Európából átözönlő szegények és dologtalanok elviselhetetlen teherré válnak.

Nincs többé vasuti összeütközés! e fölkiáltással, közlik a berlini lapok egy uj találmány leirását, melynek az volna föladata, hogy ezentul a vasuti összeütközéseket lehetetlenné tegye. A készülék feltalálója Mayerhofler mérnök. A készüléken dolgozó hivatalnok előtt egy üveglap fekszik, melyen lerajzolódik az általa ellenőrizendő vonalrész, s minden azon közlekedő vonal — pl. Berlinből Hannoverig vagy Hamburgig. Minden pillanatban pontosan tudja, hogy a közlekedő vonatok hol vannak s bármi veszedelmet lát két vonalnak egymáshoz közeledésében, képes azokat erről azonnal értesiteni. Az emlitett üveglapon, a sinek vizszintes vonalakkal rajzolvák s rajtuk állanak függélyesen az állomások és az őrházak. A vizszinteseken apró nyilak mozognak, jelezve a vonatokat; ezek mozgását maguk a mozgó vonatok idézik elő villamos készülék segélyével. S a villamosságot szintén a mozdonyok alkotják a sinekhez erősitett ténylemezek által. Az a benyomás, mit egy ilyen megfigyelő állomáson egyszerre négy vonat haladásának szemlélése okoz, valóban nagyszerü. Ha a készülék az életben is ugy megfelel céljának, mint ahogy sikerült a kisérletnél, akkor ki is lehet mondani határozottan hogy nincs többé vasuti szerencsétlenség! ha t. u. az illető figyelő hivatalnok vigyáz s a készület a szolgálatot fel nem mondja.

Akik varrótüt esznek! A varrótü elnyelése egy idő óta valóságos mániává lett. Egy kopenhágai leány szerelmi bánatában annyi tüt nyelt el, hogy teste valóságos tüpárnához lett hasonló, a melynek felbőrén mindenütt kijött a varrótü. Ez a sajátságos passzió különösen Angol, Franczia- és Svédországban divatos. Egy upsalai szolgáló 5 csomag tüt nyelt el, egy franczia hölgynek pedig különös örömet okoz a tünyeldelés. Élénk izgatottsággal várja, mikor kerül ki egy-egy tü a testéből. A varrótü bámulatos könnyüséggel hatol át a beleken s életveszélyesen nem sebesit.

A malaczok elválasztásának módja nemcsak a kis állatok további fejlődésére, hanem a kocza egészségére is nagy befolyással van. Mindenekelött ne válaszszuk el nagyon korán a malaczokat, aztán pedig ne vegyük el egyszerre mind a malaczot a koczától, hanem először a legerőteljesebbeket, aztán időközönként a gyengébbeket. Az elválasztott malaczoknak kezdetben elegendő tejet, lisztet, darát stb. kell adni, langyos melegen. Vigyázni kell, hogy eleget egyenek. Későbben a tejet meg lehet higitani és más tápanyagokkal pótolni. Ennek azonban lassanként, fokozatosan kell történni

Törvényszéki csarnok.

A palicsi gyilkosság, melyről annak idejében részletesen megemlékeztünk, f. év április 9-én történt a palicsi halászkunyhóban. Ifj. Tánczos András halászlegény szövetkezett Tóth Pörge Imrével és Polyvás Andrással, hogy Voli Mátyásnét, a palicsi halász feleségét meggyilkolják s a szekrényben lévő pénzét elrabolják. Április 9-én reggeli 6 órakor végre is hajtották gonosz tervüket, a védtelen asszonyt meggyilkolták és a kunyhóban talált pénzt magukhoz vették. A szabadkai kir. törvényszék Tánczos Andrást és Tóth Pörge Imrét kötél általi halálra, Polyvás Andrást pedig tekintettel fiatal korára, 15 évi fegyházra itélte. A kir. tábla ezt az itéletet helyben hagyta. A kir. kuria Tánczos Andrást illetőleg megerősitette az alsóbb biróságok h a l á l o s i t é l e t é t, ellenben Tóth Pörge Imrét életfogytig tartó fegyházra itélte s Polyvás András itéletét helyben hagyta.

Közgazdaság.

A vetőmag mennyiségének meghatározása.

— A. Rauch: „Der steierische Landbote." —

A vetés idejekor egyik legfontosabb dolog annak meghatározása, hogy mennyi magot vessünk a bevetendő területre, mert ettől nagy mértékben függ a termés nagysága. Ha túlsokat vetünk, akkor ebből mindenekelőtt azon hátrány keletkezik, hogy bizonyos mennyiségü vetőmagot haszon nélkül felhasználunk; ez a pazarlás pedig sokszor jóval jelentékenyebb, mint gondoljuk. Ha például valaki 10 hektárt bevet gabonával és hektáronkint $1/2$ hektoliterrel többet vet, mint a mennyi szükséges, akkor 5 hektolitert elpazarolt; ez pedig 8 frtjával számitva hektoliterjét, 40 frtot tesz ki. Ezen hátrány már oly vetéseknél is bekövetkezik, a melyek nem szembeötlőleg sürüek: pedig néha oly vetéseket is láthatunk, melyek mégegyszer oly sürüek, mint a milyeneknek lenni kellene. A sürü vetésnek egy másik hátránya még sokkal nagyobb a most elmondottnál. A sürü vetés következtében a levegő és a világosság nem hatolhat a növények közé; a gabona szára gyenge marad, a fejlődő kalászt nem birja hordani s ezért megdül; a dült gabona pedig — mint azt minden gazda tudja — selejtes magot, rossz szalmát ad.

A ritkás vetésnél vetőmagot meggazdálkodunk ugyan, azonban a területet nem használjuk ki kellőképen: a gyomok lépnek fel, a melyek eltávolitása sok költségbe kerül, vagy pedig elnyomják a különben is ritkás állásu vetést: az eredmény: rossz termés. Láthatjuk tehát, hogy a vetőmag mennyiségének helyes megválasztása fölötte nagyfontosság.

A vetőmag mennyisége leginkább függ a magvak nagyságától; igy pl. a tengeriből sokkal több vetőmagra van szükségünk, mint a mákból. Minél kisebb tehát a mag, annál kevesebb vetőmagra lesz szükségünk, különben egyenlő körülmények között.

A vetőmag nagyságán kivül figyelembe veendő továbbá a kifejlődött növény nagysága; minél inkább szétterjeszkedik a növény, annál kevesebb vetőmagot kell vetnünk; igy például a pohánkát ritkábbra vetjük, mint a buzát vagy rozsot.

Minél zordabb a clima, annal sürübbre kell vetni; mert a növények nem bokrosodnak meg annyira, nem is fejlődnek ki oly tökéletesen, mint a szelidebb clima alatt. A hegyek között gazdálkodó gazdának ezért sürübbre kell vetni, mint a sikságon gazdálkodónak. Ha a clima száraz és meleg, akkor sürübbre kell vetni, mintha elegendő a nedvesség; mert a szárazság következtében a mag egy része nem csirázik, és mert a szárazság a növények fejlődését hátráltatja.

Erőteljes talajon a gabona sokkal jobban megbokrosodik, mint a soványon. Jó erőben lévő talajon a buza ugy megbokrosodhatik, hogy 20, sőt még több kalászt is hozhat, tehát minél jobb a talaj, annál kevesebb vetőmagra lesz szükség.

Idejekorán történő vetésnél ritkábbra vethetünk, mintha a vetéssel megkéstünk; mer az első esetben a növényeknek elég idejük volt a megbokrosodásra, az őszi vetések nincsenek annyira a kifagyás veszélyének kitéve; a tavasziak nem szenvednek annyit a bekövetkezhető száraz időjárástól, mint a kései vetések.

Ha őszszel megkésünk a vetéssel, akkor a vetőmag mennyiségének megszabásánál arra is kell ügyelni: vajjon az illető növények még tavaszszal képesek e megbokrosodni. A mig az őszi buza még tavaszszal is megbokrosodik, addig a rozs már nem képes, mert korán indul szárba. A kései vetés tehát nemcsak bizonytalanabb eredményü, de több vetőmagot is kiván.

Nagy befolyással van a vetőmag mennyiségére a vetés módja; mert ettől függ a magvak egyenletes eloszlása és a magvak aláhozása a kellő mélységbe. Legtöbb magra lesz szükségünk a kézzel való szórva-vetésnél, és ha a magot csak boronával takarjuk alá; legkevesebbre pedig, ha a magot kézzel duggatjuk a földbe. A vetés ezen módja azonban sok kézi erőt kiván, a miért is csak oly növényeknél jő alkalmazásba, a melyek egymástól nagyobb távolságra lesznek el vetve, pl. czéklarépánál, tengerinél stb. Valamivel több vetőmagra lesz már szükségünk a fészekvetőgépeknél, a mely vetési mód szintén oly magvak elvetésénél fordul elő, a melyek egymástól nagyobb távolságra kerülnek.

A legtöbb magféle elvetésére a legalkalmasabb sorvetőgép; mert ezen géppel nemcsak egyforma távolságu sorokba kerül a mag, hanem az egyes sorokban is meglehetősen egyenletes távolságra jut. Ezáltal a vetőmag egy negyedét, sőt egy harmadát is meggazdálkodhatjuk. — Ha péld. a szórva-vetésnél 2 és fél hektoliterre van szükségünk, akkor a sorbavetésnél 2 hektoliter teljesen elegendő leend. Ezen mag-megtakaritás abban leli magyarázatát, hogy a magvak egyenlő távolságra és kellő mélyre kerülnek, a mi különben is a sorbavetőgépek egyik főelőnye. A szórva-vetőgépekkel való vetésnél rendesen csak annyi magra van szükségünk, mint kézzelvetésnél. A szórvavetőgépeknek egyedüli előnyük, hogy oly esetekben, midőn nincs ügyes vetőmunkásunk, mégis képesek vagyunk a vetőmagot egyenletesen hinteni a talajra. Nem tévesztendő össze azonban a gabona vetésére szolgáló szórvavetőgépekkel: a here- és fümagvak vetésére alkalmas szórva-vetők. Ezek a kézzelvetéssel szemben határozottan előnyösebbek; mert az apró magvakat kézzel nem lehet egészen egyenletesen elszórni.

A vetőmag mennyiségének meghatározásánál végül még az is figyelembe veendő: valjon magnyerés vagy takarmánytermesztés czéljából vetjük-e az illető magot. Ha magot akarunk termeszteni, akkor mindig ritkábbra kell vetnünk, mint ha ugyanazon magot takarmányul vetjük: mert a magtermelésnél oda kell törekednünk, hogy a levegő és világosság jól a sorok közé hatolhasson, a szár jól megerősödhessék, megdülés elő ne forduljon. A takarmánytermesztésnél pedig a sürü vetésnél nemcsak több takarmányt kapunk, hanem a takarmány jobb minőségü is lesz; mert a szár nem fásul meg olyannyira, zsengébb marad, s igy az állatok örömestebb eszik. Megdüléstől a takarmányféléknél nem kell annyira tartanunk, mert ha esetleg ez előfordulna, azonnal megkezdhetjük a kaszálást. (M. G. Sz.)

*Nyilt tér.**

Naponta **frissen** készült **prima**

Élesztőt

legjobb minőségüt, küld megrendelésre minden **póstai** vagy **vasutállomásra bérmentve legjutányosabb ár** mellett a

Szegedi első élesztő gyár

Szegeden.

U. i. Valódi szesz és elsőrendü élesztőért kezeskedünk.

*E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

Árverési hirdetmény.

Alólirott kiküldött végrehajtó, az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a bajai kir. jbiróság 1884. évi 9059. számu végzése által végrehajtató **Bruck Mór és fia** javára **Ernszt Lajos** ellen 172 frt 50 kr tőke és járulékai erejéig elrendelt kielégitési végrehajtás alkalmával biróilag lefoglalt és 449 frt 50 krra becsült ingóságok nyilvános birói árverés utján eladatnak.

Mely árverésnek a 9111/884. számu kiküldést rendelő végzés folytán alperes b o l t i h e l y i s é g é b e n és lakásán leendő eszközlésére 1884. évi november 3-ik napjának délelőtt 9 órája kitüzetik, és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 101 §-a értelmében a legtöbbet igérőnek készpénzfizetés mellett becsáron alól is eladatni fognak.

Baján, 1884. évi október 31.

Radány Gyula
bir. végr.

Heti naptár.

November 30. nap.

3	Hétfő	Halottak emléke	*Holdváltozás*
4	Kedd	Bonai Károly	Utolsó n.
5	Szerda	Imre	9-től 10-re
6	Csütörtök	Lénart	virradórra 29
7	Péntek	Engelbert	perczkor
8	Szombat	Gottfried	éjfél után
9	Vasárnap	Tivadar	

Üzleti tudósitás.

Baján, 1884. október 22.

Buza uj	7.10
Zab.	5.60
Árpa	5.60
Rozs	6.30
Kukoricza uj	4.20
Köles	5.50
Bab uj	8.75

Az árak 100 kilogr. után.

AZ ELSŐ CS. KIR.

DUNAGŐZHAJÓZÁSI TÁRSULAT

MENETRENDJE.

Érvényes 1884. okt. 16-tól további intézkedésig

Bajáról Budapestre: naponta kétszer d. u. 2 ó. és 4 óra 55 perckor, ez utóbbi Domborin éjjelez, honnan reggel 5 órakor folytatja utját.

Bajáról Mohácsra: naponta kétszer, délután 2 óra 45 perczkor és este 6 ó. 35 perczkor.

Bajáról Ujvidékre: naponta délután 2 óra 45 perczkor.

Bajáról Belgrádra: hétfőn, kedden, csütörtökön, pénteken és szombaton, délután 2 óra 45 perczkor.

Felelős szerkesztő:

CSERBA FERENC.

4117/kg. 1884. szám

Pályázati hirdetmény.

Bács Bodrogh megye bajai járás szolgabirói hivatala részéről, Béregh községében leköszönés folytán üresedésbe jött jegyzői állásra, ezennel pályázat hirdettetik.

Ezen állás következő javadalmazással van egybekötve; u. m.

Készpénzben 105 frt. o. é.
28 klgr. 3 gram só
67 klgr. 207 gram marhahus
28 klgr. 3 gram fagyú
112 klgr. 12 gram hizott sertés
6 liter 36 centiliter vaj
24 ürköbmétor kemény tüzifa
24 hectoliter 60 liter 60 centiliter kétszeres búza
12 szekér széna természetben kiszolgáltatva.

Szabad lakás, 12 hold 1175 □ öl szántó, 7 hold 144 □öl rét és 655 □ölnyi nádas haszon élvezete, melyek után az adót a jegyző fizetendi.

Az üresedésbe jött állomás 1884. évi November hó 9-ik napján, délelőtt 10 órakor Béregh községházánál megtartandó választás utján fog betöltetni.

Felhivatnak mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, miként az 1871 évi XVIII. t. cz. 74 és 75 §-ai értelmében felszerelt kérvényeiket, 1884. évi November hó 5-ig bezárólag ezen szolgabiróságnál benyujtsák és ebben igazolják, hogy a jegyzői teendőknek magyar, német és dalmát nyelven való ellátására képesitvék.

A későbben érkezett folyamodványok figyelembe vétetni nem fognak.

Kelt Baján 1884. évi október hó 21-én.

Latinovits Gyula
szolgabiró.

HIRDETÉSEK.

NÁNAY LAJOS

KÖNYVNYOMDÁJA

KÉSZIT

GYORSAN, CSINOSAN és JUTÁNYOS ÁRON

mindennemű

NYOMDAI MUNKÁKAT,

ugymint:

ÜGYVÉDI NYOMTATVÁNYOKAT

FALRAGASZOKAT,

számlákat, adress- és vizit-kártyákat,

ÉTLAPOKAT,

eljegyzési- és esketési meghivókat,

GYÁSZJELENTÉSEKET.

Készit továbbá

KÖZSÉGI NYOMTATVÁNYOKAT

ugyszintén raktáron tart

kötelezvényeket és ügyvédi meghatalmazásokat.

Gegründet 1855.

Aelteste u. grösste

Annoncen-Expedition

HAASENSTEIN & VOGLER

(OTTO MAASS)

Wien, Prag etc.

Tägliche **directe** Expeditionen von Anzeigen, betreffend: Associations-, Compagnons-, Agentur-, Personal-, Arbeiter-, Stellen-, Wohnungs- u. Kauf-Gesuche, Geschäfts-Veränderungen, Waaren-Empfehlungen, Submissionen, Versteigerungen, Ausverkäufe, Speditionen, Bank-Emissionen, Verlosungen, General-Versammlungen, Eisenbahn- und Schifffahrts-Pläne etc. etc. etc.

an alle Zeitungen des In- u. Auslandes.

Prompte, discrete u. billige Bedienung.

Zeitungs-Cataloge und Kostenvoranschläge gratis und franco.

NB. Die Entgegennahme von Offertbriefen geschieht ohne Gebührenberechnung.

BAJÁN

csak a NEW-YORKI

Singer társulat vezérügynöke

Neidlinger G.

által

Pollerman féle házban

rendelhetők.

Más nevü varrógépkereskedőknek, helyben vagy máshol Magyarországban, az eredeti Singer varrógépek ismételárusitás végett nem adatnak; s másoktól a Singer név visszaélésével kereskedésbe hozott gépek csak utánzott német vagy bécsi gyártmányok.

Nyomatott Nánay Lajos könyvnyomdájában Baján